

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

306

Vragen van het lid **Dubbelboer** (PvdA) aan de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties over *analfabeten die hun stem willen uitbrengen*. (Ingezonden 23 oktober 2006)

1
Weet u dat ongeveer 1 miljoen analfabeten in Nederland moeite hebben met het uitbrengen van hun stem bij verkiezingen?¹

2
Erkent u het probleem dat in Nederland in het stemhokje alleen door te lezen een stem op een persoon kan worden uitgebracht?

3
Acht u het mogelijk om aan dit probleem nog iets te doen voor de verkiezingen van 22 november aanstaande? Zo ja, is het mogelijk om op de stemcomputerplaat bij elke naam van de kandidaat een foto te plaatsen?

4
Bent u bereid om de mogelijkheid te bezien of de logo's van de deelnemende partijen afgebeeld kunnen worden bij de naam van de partij, zodat in ieder geval het pictogram houvast biedt voor analfabeten?

5
Bent u bereid om, als deze ingrepen nog mogelijk zijn voor de aanstaande

verkiezingen, dit via de media duidelijk te maken, zodat zoveel mogelijk analfabeten gestimuleerd worden om te gaan stemmen?

6
Als deze maatregelen niet meer mogelijk zijn voor de verkiezingen van 22 november aanstaande, bent u dan bereid dit te regelen vóór de verkiezingen van de leden van Provinciale Staten in maart 2007?

¹ RTL Nieuws, 19 oktober 2006.

Antwoord

Antwoord van minister **Nicolai** (Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties). (Ontvangen 7 november 2006)

1
Ik weet dat in Nederland ongeveer 1,5 miljoen mensen moeite hebben met lezen en schrijven. Een groot deel van hen zal ook moeite hebben met het uitbrengen van een stem.

2
Leesvaardigheid is van groot belang bij het uitbrengen van een stem. Een kiezer die niet of slecht kan lezen kan zich wel van tevoren laten informeren over de op het stembiljet voorkomende lijsten en over de volgorde waarin deze op het stembiljet zijn geplaatst. De lijsten worden immers voorafgaand aan de stemming onder alle kiezers verspreid. Ik besef ten volle dat dit niet ideaal is.

3
Het is niet mogelijk nog voor de verkiezingen van 22 november het stembiljet en de stemmachines beter toegankelijk te maken voor kiezers die niet kunnen lezen. Ik merk overigens op dat één van de goedgekeurde stemmachines een audiofunctie heeft die ook door kiezers die niet kunnen lezen kan worden gebruikt. Het toestaan van foto's op lijsten vergt wijziging van Kiesbesluit en de modellen bij Kieswet en Kiesbesluit.

4
Het voornemen bestaat de Kieswet te moderniseren. Er zal een onafhankelijke commissie worden ingesteld die zich gaat buigen over het stemproces. Ik stel mij voor dat daarbij ook de toegankelijkheid van het stemproces voor kiezers die moeite hebben met lezen zal worden betrokken. De inspanningen blijven overigens gericht op het uitbannen van (functioneel) analfabetisme.

5
Zie het antwoord op vraag 3.

6
Het toevoegen van foto's en logo's aan de namen van kandidaten c.q. partijen betekent extra informatie op de toch al omvangrijke stembiljetten en stempanelen. Wat de Nedap-stemmachines betreft zal een

eventuele foto moeten worden geplaatst op de stemknop waarop ook de naam van de kandidaat staat. Dat betekent dat de naam kleiner moet worden gedrukt. Dit kan problemen voor slechtzienden met zich brengen. Het is daarom niet verstandig over één nacht ijs te gaan. Ik ben echter graag bereid uw voorstellen in overweging te nemen in het kader van modernisering van Kieswet en stemproces. Op welk termijn dat proces tot aanpassing van de regelgeving leidt valt te bezien.